

E-post: post@bivdu.no.
Org.nr. 992 876 875
Kontaktperson:
Inge Arne Eriksen, tel. 915 20 202 / inge@bivdu.no

Besøk- og kontoradresse:
Kunnskapsparken, Markedsgt. 3, 9510 ALTA
Postadresse:
Rødsvingelveien 35, 9516 ALTA

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 BERGEN

Vår dato: 04.11.2024

Deres dato:

Deres ref.:

Sak 20/2024 Reguleringsmøtet – Bivdu`s forslag til regulering av fisket etter makrell i 2025.

Sametinget som politisk organ, men har samtidig valgt – for fjerde året på rad – og ikke innrømme Bivdu – som representant for rettighetshavere (fiskerne) i sjøsamiske områder – konsultasjon i denne saken (jf. Sameloven¹).

Til tross neglisjering av Bivdus krav om konsultasjon og mangelfull informasjon i saken, anser Bivdu det som formålstjenlig og nødvendig å fremme forslag i saken, slik at en gjennom dette kan sikre fiske i sjøsamiske områder i dagens vanskelige ressursituasjon, hvor både kultur, næring og samfunnsliv står ovenfor nedleggelse og fraflytting.

Ut fra dette – og de begrensede opplysningene Bivdu har fått tilgang til i sak – vil Bivdu her fremmer følgende forslag i fiske etter makrell i 2025 under dagens rådende rettighetsforhold i fiske:

Bivdus prinsippvedtak:

- Bivdu går inn for at befolkningen i sjøsamiske områder har rett til å fiske uten økonomiske krav, samt at retten til fiske lar seg gjøre å leve av.
- Bivdu vil konsultere med statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter i denne sak før vedtak treffes og iverksettes.
- Forvaltningen må utrede og synliggjøre hvordan de foreslåtte tiltakene vil påvirke økosystemet i de nære kystområdene, og her spesielt forholdene i fjordene.
- Forvaltningen må utrede og synliggjøre hvordan de foreslåtte tiltakene vil påvirke og sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur og næring.
- Ingen båter over 15 meter / 25 BRT skal fiske innenfor vedtatte fjordlinjer.

¹ Jf. Sameloven: LOV 1987-06-12 nr 56, § 4.2 Konsultasjoner.

Statlige myndigheter, fylkeskommuner og kommuner er etter sameloven pålagt og konsultere med samer eller de som representerer samiske interesser, i alle saker som angår, og/eller kan innvirke på samer og de som bor i sjøsamiske områder vs. kultur, næring, språk og samfunn.

I konsultasjonsprosessen inngår også plikt til å gi full informasjon om relevante forhold, noe Bivdu ikke fått i denne saken. Minner også om at manglende konsultasjon er et pågående brudd på menneskerettighetene, samt mangelfull forvaltning som medføre ugyldig vedtak i saken.

Bivdu videre innspill i saken:

- Kvotehandling nord for 62° N. settes til 6,12 % til åpen gruppe av norsk totalkvote
- Det avsettes en makrellkvote til kyst- og fjordfiske i samiske områder på 3 000 tonn som uavkortet skal fiskes av de mindre båtene u/15 meter.
- Maksimalkvoten for fartøy i åpen gruppe settes til 25 tonn.
- Det avsettes 200 tonn makrell (100 tonn til nord og 100 tonn til sør for 62° N) til landnotfiske etter dispensasjon, med et garantert minstekvantum på 15 tonn

Bakgrunn

Makrellen har nå blitt et fast innslag i deler av SFR-området (Sjøsamisk rettighetsområde), og det er viktig at det kan gjennomføres et kyst- og fjordfiske etter de bestandene som vandrer inn hit. For at dette fisket skal kunne igangsettes, må de årlige makrellavsetningene være forutsigbare og av en viss størrelse.

Fiskeridirektøren opplyser i forslag til regulering av fiske av makrell i 2025 at kvoterådet for makrell for 2025 er på 576 958 tonn, noe som er 22 prosent lavere enn rådet for 2024 og 40 prosent lavere enn forventede fangster i 2024. Det er femte året på rad at det anbefales en reduksjon i totaluttaket av makrell i nordøst-Atlanteren. Nedgangen i estimatene for gytebestanden fortsetter, og nivået er betydelig redusert siden toppåret i 2015, til tross for at rekrutteringen har vært god. Summen av unilaterale kvoter og resulterende fangster har overskredet det vitenskapelige rådet betydelig de siste årene (med i gjennomsnitt 40% per år siden 2010). Fiskedødeligheten har økt de siste årene, og ligger nå over nivået som gir maksimalt langtidsutbytte for makrellbestanden (FMSY).

Makrellen har gjennom de 20 siste årene lagt om sin vandring og kommer nå årlig inn Barentshavet. Sametinget og samiske fiskeriinteresser – også Bivdu - har årlig krevd å få tilgang på fiske av makrell når den er ved kysten og i fjordene i Nord Norge og i sjøsamiske områder.

I år og i årene som kommer vil kvoten på torsk, sei og hyse bli lave og det vil derfor bety svært mye at kyst og fjordfiskerne får fiske makrell i sine områder. En økt makrell fiske for hjemmeflåten i SFR-området og i fjordene vil derfor være en kjærkommen inntekt for fiskerne i disse områdene. Et makrellfiske i/på kysten og i fjordene i Nord Norge og i sjøsamiske områder vil også kunne spille en avgjørende rolle for fremtidig bosetting i mange små samfunnene som alltid har levd av sine nære og lokale ressurser. Særlig viktig vil det være at befolkningen i Nord Norge og i sjøsamiske områder kan drive et fiske på makrell som et alternativ til fiske nå når kvoter for torsk, sei og hyse i kommende år blir lave.

Et kyst- og fjordfiske etter makrell vil også ha stor positiv betydning for økosystemet i fjordene ettersom makrellen er en ny art og en predator i fjordene som spiser betydelige mengder med yngel av kysttorsk og annen fiskeyngel.

Kvantumet til et lokalt makrellfiske på ca. 3 000 tonn i SFR-området vil kunne tas fra toppen av det eksisterende uttaket uten at grunnlaget svekkes merkverdig for andre aktører. Det kvantum som her er foreslått avsatt til fjord- og kystfiskerne, vil dessuten sikre råstofftilgangen og med dette skape arbeidsplasser på mottaks- og foredlingsanlegg i nord.

Mvh. Inge Arne Eriksen, leder i Bivdu